

окреслювати способи стимулювання, обмеження стимулів та посилення на оцінку ефективності. Основними характеристиками стимулюючої функції управлінського контролю є орієнтація на запити контролю та координація дій заінтересованих сторін. З точки зору ієрархії управління, система стимулювання включає в себе наявність стимулів починаючи від власників, топ-менеджерів до керівників нижчого рівня.

Мета стимулюючої функції управлінського контролю повинна бути взаємоузгоджена із цілями системи управління, які переважно полягають у досягненні бажаного рівня рентабельності та економічної ефективності. Якщо конкретизувати, то найбільша цінність для підприємства від використання системи стимулювання в межах управлінського контролю, полягає у координації дій та виокремлення завдань керівників та власників суб'єкта господарювання.

Таким чином, оцінка системи управлінського контролю потребує наявності високих професійних якостей персоналу підприємства, формування належного рівня корпоративної культури та філософії, сприйняття адміністративним персоналом та працівниками системи оцінки, як засобу досягнення поставлених цілей.

Ю.В. Самойлик, канд. екон. наук, доц., докторант *(Полтавська державна аграрна академія, Полтава)*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В умовах глобалізації економіки та посилення глобальної конкуренції у всіх соціально-економічних аспектах господарювання виникають нові умови розвитку агропродовольчого ринку. Перед Україною формуються виклики щодо завоювання сприятливих ринкових позицій як в національному, так і в глобальному масштабі. Агропродовольчий сектор є базовою структуроутворюючою складовою національної економіки. Аграрна сфера є провідною в національному масштабі, при цьому, є експортоорієнтованою і займає вагомe місце в зовнішньоторговельному балансі України. Глобалізаційний розвиток зумовлює потребу змін національних умов управління агропродовольчим ринком, при цьому, необхідно

враховувати: посилення інтеграційних процесів у світі; високий рівень інформатизації усіх сфер життєдіяльності; зростання чисельності населення і, як наслідок, підвищення потреб, а отже, і попиту на продовольство; підвищення світових цін на продовольчі товари; перерозподіл агропродовольчого ринку між провідними виробниками; нові вимоги до якості продукції і технологій; посилення науково-технічного прогресу в агропродовольчій сфері; зменшення доданої вартості сільського господарства у ВВП розвинутих країн світу у зв'язку із розвитком інших високотехнологічних сфер.

Концепція управління розвитком національного агропродовольчого ринку має враховувати закордонний досвід та його вплив на глобалізаційні процеси. На думку Т.О. Зінчук, засновуючись на перевагах економіки відкритого типу та активній державній підтримці, європейський агробізнес надає можливість сільськогосподарським товаровиробникам реалізувати свій потенціал у виробництві високорентабельної продукції та досягати конкурентних переваг на зовнішньому ринку [1, с. 96]. При цьому, важливим напрямком управління розвитком агропродовольчого ринку є підвищення ефективності використання внутрішнього потенціалу, насамперед на інноваційній основі, що підкреслює група науковців [2]:

Серед напрямків інноваційного розвитку аграрного сектора слід визначити такі: 1) створення та впровадження у виробництво високопродуктивних сортів і гібридів сільськогосподарських культур, нових порід тварин і птиці; 2) стимулювання агроекологічної діяльності, зокрема розвитку альтернативного органічного агровиробництва; 3) формування високоосвічених професійних кадрів [4, с. 10]. Проблеми та перспективи розвитку агропродовольчого ринку України проявляються в таких особливостях:

1. Природно-кліматичний та територіальний потенціал дозволяє виробляти значні обсяги сільськогосподарської продукції, разом з тим, зміни клімату вимагають удосконалення технологій, пристосування сільського господарства до нових природно-кліматичних умов.

2. Домінування сировинного сільськогосподарського виробництва, необхідність створення нових та розвиток існуючих переробних потужностей.

3. Низький рівень розвитку соціально-економічної інфраструктури агропродовольчого ринку, маркетингово-логістичних та інформаційно-консалтингових систем.

4. Незбалансований галузевий розвиток в агропродовольчій сфері. Галузь рослинництва в Україні здійснила крок вперед, порівняно із тваринництвом за такими показниками, як рівень

автоматизації та інтенсифікації виробництва, частка ручної праці, орієнтація на експорт, продуктивність, рівень витрат, прибутковість.

5. Незадовільний стан національних сфер з виробництва основних і оборотних засобів (відсутність підприємств з виробництва техніки відповідної якості та потужності порівняно із закордонною; нерозвинена селекційна справа, що зумовлює необхідність придбання гібридів, що дають лише одну репродукцію, за високими цінами).

6. Посилення антропогенного навантаження на середовище, загострення екологічних проблем, виснаження ґрунту, нівелювання екологічної складової агропромислового виробництва.

7. Монополізація агропродовольчого ринку, невизначений статус різних форм господарювання в аграрній сфері.

8. Недосконалість державного регулювання аграрної сфери та, зокрема, нормативно-правової бази, невідповідність національних стандартів міжнародним.

Список використаних джерел

1. Зінчук Т.О. Кон'юнктура європейського аграрного ринку: тенденції та перспективи для України / Т.О. Зінчук // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 2(4). – С. 96-105.

2. Саблук П. Т. Аграрна реформа в Україні (здобутки, проблеми і шляхи їх вирішення) / П.Т. Саблук, В.Я. Месель-Веселяк, М. М. Федоров // Економіка АПК. – 2009. - №12. – С. 3-13.

А.І. Сіфурова, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Успішний розвиток та функціонування сучасного торговельного підприємства визначається ефективністю взаємодії елементів системи управління всередині суб'єкта господарювання, а також самого підприємства із зовнішнім середовищем. Важливим напрямом вдосконалення загальної системи управління підприємством роздрібної торгівлі є побудова ефективної системи управління його оборотним капіталом, який є джерелом фінансування складових елементів оборотних активів, раціональне використання яких суттєво впливає на рівень фінансової стійкості й ефективності фінансово-